

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti, v Tajništvu SLS, v Faflekovej hiši. Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. (nar.) poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v »Poslanom« 2:50 D. Takso za oglase plaču uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Izobrazba dūhá.

Vsaki človek, šteri šče stopati z napredkom človečanstva, ne sme pozabiti, da je človek tudi dūhovno i ne samo telovno bitje. Zato pa ma tudi dvojne potrebčine, dūševne i telovne. Dūševne potrebčine so poleg vere tudi izobrazba razuma i vzgoja vole. Telovne potrebčine so tiste, štere potrebujemo da si obvarjemo zdravje i življenje. Oboje pa je med seboj tesno združeno. Či edno plat človeka, na priliko izobrazbo v nemar puščamo, pri tom navadno trpi tudi drugi del. Ka bi hasnilo nekomi veliko imanje, či ga ne bi znao obdelavati, ali kakši hasek bi meo pijanec iz svojega bogastva, či nema prave vzgoje pa zapije vse, ka ma. *Verstveno dobrobiti kakšega naroda korenini navadno v njegovoj dūševnoj izobrazbi.* Toisto vala tudi za nas Slovence na tom kraji Mūre.

Očivesno je, da je verstveni položaj našega ljudstva prci slab. To nam kaže žalostna istina, da mora na stotine naši ljudi delat v Slavonijo i na imanja v druge kraje. Kaže nam pa tudi to, da se je na jezere naši ljudi odselilo v Ameriko. Posebno žalostno znamenje naše verstvene krize pa je, da majo že po neštarni krajev tak razmerjene njive, ka že skoro po svojem nedo mogli voziti.

Ka je vzrok tomi verstvenomi propadanji? Več je vzrokov, eden ne zadnji med njimi pa je to, da smo se premalo brigali za dobro krščansko izobrazbo.

Kriva tomi je prvejšnja madjarska šola. Ne da se tajiti, da so mele madjarske šole prci dobri strani. Posebno lepo i pravično je bilo to, da so si na takzvani verski šolaj stariše sami zbirali vučitelja. S tem je bila starišom priznana pravica, da si sami zvolijo tiste, šteri naj vzgajajo njihovo deco. Dobro lastivnost tej šol je bila tudi ta, da so vučitelje ne bili zagriženi strankarje. Tudi v drugom pogledi bi ešče šlo, pa za madjare ne za Slovence. Deca se je toti navčila pisati i računati, ne pa je mela tistoga, da bi svojo izobrazbo nadaljavala zvūn šole. Kriv je bio madjarski učni jezik. Kniga i drugo dobro čtenje je za samo izobrazbo neobhodno potrebno. Naša mladina pa knjig ne mogla čteti; madjarski je ne razmela, slovenski je pa ne čtela, ar se je navčila samo madjarski pravopis. Posledica je tomi je bila to, da se je le redki kmetski mladenec šo dale včit, naj že v šole ali rokodelstva. Zato so uredniška, vučiteljska mesta, trgovski i z večine tudi rokodelski stan dobili v roke tūhinci, naša mladina pa je morala v Slavonijo, ar ji je doma preveč bilo. Kda so se pa zoženili, so pa šle njive narazno.

Pa tudi mladina, ki je doma ostala,

se je ne brigala za knjige. Pri neštarni hišaj so toti meli mohorske knjige, pa tej družin je bilo malo. Istina, da je naš polodelavec v obdelovanji pola i živinoreje dosta naprej, kak po vnogi krajev v Jugoslaviji, vendar bi se ešče v tom pogledi lejko mogokaj zbogšalo. Menkanje čtenja je bilo tudi krivo, da so se pri nas tak mladi ženili, mladenci dostakrat v 20., mladenke pa v 17. leti. Mladina, štera je ne zaposlena pri knjigaj i štera nema dobre družčine, nema dela v krščanski društvaj, takša mladina naravno, da več misli na ženitev. Iz tej negodni zakonov pa je prihajalo dosta siromaštva i betegov. Krščanski namen pa je, naj mladina v nedužnosti dorasča v zrele mladenke, v zrele mladenke, šteri bi dobro vzgojeni, dobro izobraženi i preskrbleni s tem, ka je potrebno za bodoči zakon stopili v zakonski stan. Le takši zakonski bi bili zmožni vzgojiti zdrave, naobražene potomce in jim tak pomagati za njihovo dobrobiti.

„Kalendar Srca Jezušovoga“, „Marijin list“ posebno pa „Novine“ so v tom pogledi začele gladiti pot. Nevstrašeno so povedale istino od politike v našoj državi. S tem so pripomogle našemi ljudstvu do spoznanja politični strank, do politične vzgoje. I to je ne malo delo. Vnogi že znajo i to ravno iz „Novin“, da je naše verstveno dobrobiti v vnoočem odvisno od političnoga položaja. Državni potroši, štere zdaj ravno nametavlejo, so nam nepobiten dokaz za to. Od političnoga položaja je odvisno kakšo dačo bo naš človek plačivao. Politične položaje pa stvarjajo navadno volilci, gda si zvolijo svoje zastopnike. Zato je potrebno, da se vsaki člo-

vek briga dnes za politične dogodke v državi. Zato morajo „Novine“ priti v vsako družino. Novine so pa tudi najfalejši list. Drugi so vsi dragši, na priliko »Mōrska krajina«, štero tiskajo v istoj tiskarni, je prci menša, ma božnejši papir kak se lahko vsaki osvedoči, košta pa, dobro si zapomnite 60 Dinarov na leto, „Novine“ pa na skupni naslov samo 25 Dinarov. Potom pa še vrednik „Mōrske krajine“ vsikdar javče da nede gor plačivao. Ljudstvo, ka praviš k tem cenam? Ali je upravičeno Novine ne naročiti zavolo naročnine? Šteri človek neve ceniti dobre stvari, šteromi se škoda vidi vsakše pare, ki jo naj da za svojo izobrazbo, takši zaman čaka zbogšanja svojega položaja. V vsakšoj hiši naše Slov. krajine naj bo poleg krūha dobro čtenje, posebno „Novine“, štere do v naprej ne samo politični, nego tudi izobrazevalni prijateo našega ljudstva.

Država ali osebné koristi.

Pašič se bojūje. Prle je samo migno z očmi i vse je postalo mirno; vsi so poslušali i se njemi pokorili. Večkrat se dogodilo, da je bila polovica ali še vekši del radikalne stranke drugoga mišljenja kak Pašič i njegovi bližji pristaši, a gda je on povedao, da je tak i ne inači, so njemi vsi pritrtili, čeravno so bili osvedočeni, da je inači. Pašič je bio samovolni gospodar nad svojov strankov.

Časi so se spremenili. Pašič je prestopo osemdeseto leto i poslanci vidijo i dobro čutijo, da več ne tak močen. I to jim davle batrivnost, da postajajo vsigdar bole glasni, da mrmrajo, če tudi zapovidava očka Pašič »deca mir.«

Dogodki v radikalnoj stranki očivesno zahtevajo, da Pašič zapusti svoje mesto i ga prepusti mlajšim, močnejšim rokam. Toga pa ne zahtevajo

Zmagovalec Jernej.

VI. (iz polščine R. J.)

Jernej se je z ništarnimi drugimi napoto gledat bolnike i ranjene. Edni ležijo v zaprtih vaonih, drugi pa zavolo pomenkanja prostora v odprtih. Te je vsaki lahko vido. Na prvi pogled je Jernej bio ves prestrašeni.

— Hodi, hodi Vojtek! — kriči trepetajoč — pogledj, kak so je Francozi naklestili!

Kakša groza obdaja človeka! Bledi, zmrantani obrazi; ništarni čarni od smodnika ali bolečin, polijani s krvjov. Na veselo kričanje ljudstva odgovarjajo samo z ječanjom. Edni preklinjajo vojno, Francoze i Nemce. Posušena i zgorena vūsta zmerom prosijo vodo; oči gledajo kak zmešane. Tū i tam se vidi blede obraz vmerajočega, obraz, šteri je včasi miren z modrimi lisami okoli oči, včasi ga pa potegne krč i tedaj pogled prestrašeni, zobje stisnjeni. Jernej zdaj ob prvim v svojem življenji vidi krvava znamenja vojske. V njegovoj glavi nastane znova zmešnjava; kak omamleni gleda i stoji v gnječji, vūsta pa drži odprta; sinjavajo ga na vse strani, žandar ga vdere s puškinim kopitom v zatanik. Z očmi išče Vojteka. Gda ga zapazi njemi pravi:

— Oj, za božo volo, Vojtek!

— Tebi se ravno tak zgodi.

— Jezuš, Marija! Tak se ljudje kolejo! Či pa kmet buje kmeta, ga žandarje odpelajo na sodnijo i ga ostro kaznūjejo.

— No, zdaj je pa tisti več vreden, ki več ljudi vmori. Ti bedak, si mislo ka boš zdaj ravno tak s prahom strelao, kak doma, gda si bio v vojašnici?

Tū se je pokazao razloček med ednim i drugim strelanjom. Naš Jernej je za mlada bio vojak, kesnej je hodo na vaje i strelao: znao je, ka je vojna zato, da se kolejo pa itak zdaj, gda je zagledao krv ranjencov i druge nesreče, njemi je postalo tak tesno pri srci, ka so se njemi kolena šibila. Znova se njemi je obūdilo spoštovenje do Francozov, štero je zgūbo na poti iz Deutza v Kolin. Na slednoj postaji so prvič zagledali francozke vjetnike. Okoli njih je stopilo neštevilno vojakov i ljudi, ki so gizdavo gledali na nje, toda ešče brezi sovraštva. Jernej bi tudi rad vido te Francoze. Z lakti si je delao pot, dokeč se je ne prerino skoz gnječjo. Pogleda na voz i se začūdi. Na vozi so bili napani mali, zamazani, stradajoči francozki vojaki, vsi razčesani kak nakvašene ribe v lagvi. Mnogi so vteguvali roke skozi okna za malimi dari štere so jim ljudje davali, gda so straže to dovolile.

Jernej videvši te Francoze, je meo zraven

samo razmere v radikalnoj stranki nego tudi državne politične razmere. Naše politično življenje zavolo Pašičove počasnosti zastanjuje, vlada manjari, parlament nema dela, nego ide z ednih počitnic na druge.

Pašič vseedno neide. Kelko starejši i slabejši je, tem bole krčevito se drži svojega mesta. Bole naj ido vsi, samo da on ostane.

Istinsko so šli. Šli so: Protič, Petrovič, najzadnji je bio prometni minister Radojevič. Zakaj je morao iti? Mogoče zato, ar ne delao dobro? Taki v začetki je zbuđo dosta prahu eden njegov odlok. A to mogoče niti v najmenšoj meri ne bilo na škodo državi, ar so protesterali samo neštetni radikali. Sledkar se je zapleo v prepir z poštnim (radičovskim) ministrom. To njemu je Pašič gotovo odpusto, ar je znano, da radičovcov nema preveč rad. Nazadnje je prišlo pitanje »Broderskoga sindikata«. Pašič je pravo, naj bo tak a minister je odgovoro, da ne bo tak nego inači. To je Pašiča razčemerilo i ne miruvalo prle, gda je Radojevič zapušto svoje mesto

Iti je morao samo zato, ar je vupao nasprotivati Pašiči. S tem svojim nastopom je Pašič pokazao, da ljudi, šteri njemu nasprotujejo ne trpi i jih ne pusti na mesti, če tudi se pri tom jasno vidi, da ga ne vodi skrb za napredek v državnom političnom življenju nego njegove osebne koristi.

NEDELA.

Druga predpostna ali šestdesetnica. Evangelij sv. Lūkača v 8. poglavju od 4. do 15. vrste. »Šteri so poleg poti, so tisti, ki poslušajo; potom pride hūdi dūh i vzeme reč iz njihovoga srca, da ne bi vervali i se zveličali.«

V današnjem evangeliju nās Jezus v prelepoj priliki vči, šteri so vzroki, da vnoči ljudje ne verjejo, ali pa je njihova vera mlačna. Glavni vzrok pa je brez dvojbe gizdost.

Gizdav človek, pa naj je že vučeni ali ne, že zato nemre vervati od Boga nazveščeni navukov, ar se štima za jako modroga. Žalosten vzgled te istine nam kažejo farizeji med židovskim ljudstvom. Bili so vučeni v sv. pismi i v vnoči verski šegaj i navadaj, štere so s časom vpelali pri božoj službi. Posebno so vnoči dali na šege. Molili so navadno na križopotji, da bi je ja vsaki vido, što mimo ide; nosili so na prsaj tablico, napisano z deseterimi božimi zapovedmi, naj vidijo drugi, kak so njim pri srci bože zapovedi. Ta gizdost njim je branila, da bi sprijali Jezusove navuke. Ar je grajao njihovo gizdost, so ga mantrali i križali i preperečili, da je le malo židovov sprijalo krščansko vero.

Ne smemo pa tudi pozabiti, da je vera milost boža. Milosti pa Bog gizdavim ne deli,

popolnoma inačiše mišljenje od njih, kak njemu je Vojtek pravo. Zdaj je znova postao batrivneši. Okoli se obrne, či je tam gde Vojtek. Te je stao poleg njega.

— Ka si pa pravo? — pita Jernej: — to so komarje! Či ednoga vdarim po glavi, se štirje vtegnejo.

Glad jih je zmantrao odgovori ravno tak začuđeni Vojtek.

— Kakši jezik pa govoriš?

— Se razmi, da ne poljski, kak mi.

Pomirjeni s tem odgovorom, je šeo Jernej dale mimo vozov.

— Strašno so zdelani! — je djao, da je prišeo mimo vseh tistih francozkih vjetnikov, ki so služili na fronti. Na zadnjih vagonih so sedeli zuavi. Tej so dali Jerneji već misliti. Sideli so v pokritih vagonih, zato je ne bilo mogoče spoznati, či je vsaki tak močen kak dva ali trije navadni ljudje. Skozi oken so se vidile samo duge brade, čemerni, bojeviti i čarni obrazi z grozno bliščecimi očmi. Bili so starovični.*)

— Tej so pa strašni — je šepetao, kak či bi se bojao, da bi ga čuli i razmili.

— Tistih, ki so se ne dali zgrabiti, si pa ešče ne vido — je pravo Vojtek.

— Ej, idi z Bogom!

— Boš že vido.

kak to pravi sv. Peter: »Poniznim Bog milost deli, gizdavim pa se postavlja« (I. Petr. 2, 2.) Za milosti, tudi za milost svete vere, je potrebno Boga prositi. Molitev pa je samo te prava pa zdačna, či molimo ponizno. Kak pa naj gizdavec kaj prosi, či pa misli, da ma vsega zadosta da sam vse premore?

Vnoči ljudje mislijo, da je dnesden za to telko brezverstva, ar so ljudje vučeni. Ne, pač pa zato, ar so gizdavi. Katoliška cerkev lahko pokaže vnoči vučenjakov v vseh časaj, tudi dnesden, ki pa so pri svojoj vučenosti ostali zato verni, ar so bili ponizni.

GLASI.

Murska Sobota.

3. t. meseca so najšli v grofovskom püngradi mrtvo dete. Komisija je ugotovila da je dete porojeno predčasno v 6. meseci. Što je njegova mati, neve dozđaj nihče.

Mera za vse ednaka. Pitamo merodajne oblasti ali majo neštetni oštarjaše, posebno v M. Soboti, već i inačiše pravice kak drugi, da držijo v svojoj prostoraj brez zadevnoga dovoljenja mužiko i se pri nji pleše kesno v noč. Dognalo se je celo, da neštetni hotelirje pri poslovilni in svečanosti prilikaj nemajo niti dovoljenje za prekoračanje policajske vūre. Prosimo red po predpisaj.

Slovenska Krajina.

Škrlatica se širi v Nedelici i sosedni vesnicaj. Ljudje mislijo, da so to navadni bleki, pa ne resan, to je škrlatica, štera ma navadno nevarne posledice. Ljudje naj taki zdravnik naznanijo, či gde opazijo te poprijeti beteg, naj se držijo zdravnikovih navodil, posebno pa naj ne prestopijo zastraženi krajov.

Podpora za škodo po toči. Na posredovanje g. poslanca Klekl-a je ministrtvo za kmetijstvo nakazalo 10 jezero Din. podporē, štero so razdelili med 10 po toči najbolje oškoduvani občin.

Občni zbor podružnice invalidov i vojnih sirot se je vršo v nedelo 31. minočega meseca v M. Soboti. Obiskao ga je tudi delegat izvršilnoga odbora invalidskoga društva v Ljubljani. Čiravno je udeležba za volo božnoga vremena ne bila velka, vendar pa so se vršili tembole živi razgovori. Se zna, da so invalidi največ govorili od invalidskoga zakona, ki loči invalide v dva tabora, na prečane, ki nekaj malo dobijo i neprečane, posebno oficire, šteri dobijo vekši deo. Obsodili so invalidi takzvano »Belo roko«, štera je pre-

Gda sta se nagledala zuavov, sta šla dale. Pri zadnjem vozi je Jernej odskočo, kak či bi ga što smekno.

— Pomagajte, ljudje boži pomagajte!

Vodprtom okni je varao temen, skoro čaren obraz Algirca, z obrnjenov očesnov belinov. Mogoče je ranjeni biti, ar se njemu je obraz grdo obračao od bolečine.

— No, kaj pa je? — pita Vojtek.

— To je peklenšček, ne vojak. . . . Bog, bodi milostliv meni grešniki!

— Viš ga, kakše zobe ma!

— Eh, naj ga gleda . . . jaz ga ne bom gledao.

Jernej vtihne za nekaj časa, potem pa pita:

— Vojtek!

— Kaj bi rad?

— Ka misliš, ne bi pomagalo. či bi križ napravio na njega?

— To je pogan, oni pa ne poznajo naše svete vere.

V tom hipi je bilo danō znamenje, naj stopijo nazaj na vlak. Malo potem se je začeo vlak gibati naprej. Je že temno postalo, pa je ešče Jernej vsikdar vido pred očmi čaren obraz divjega Algirca in tiste njegove strašne poglede. Iz vsega toga, ka je zdaj pognebinski vojak čūto v sebi, nikak ne bi mogli sklepati na njegovu pridoče činenje. (Dale.)

prečila edino za invalide pravično osnovani zakon ministra Behmena v Davidovičovoj vladi.

Posebno krivična je določba, s šterov je vzeto v Prekmurji invalidnina i dodatek tistim invalidom, ki so dobili po agrarnoj reformi zemlo čiravno, ka so to dobili ne kak invalidi, nego kak državljani.

Reducirani invalidov je skoro 4% od celoga broja. Med njimi so tudi takši, ki so 100 procentni invalidi brez obe nogi i roke. Vsi invalidi v Prekmurji, ki so najbolje zapuščeni med vsemi v Sloveniji majo edino zagovornico v svojoj organizaciji, štere zasluga je, da so se popravile pomote in nerednosti pri dobivanju dozđajšnje invalidnine.

Za predsednika je bio zvoljeni tov. Dūh Štefan, za tajnika pa Titan Franc iz Kroga. — Pisarna je začasno v Faflekovoj hiši poleg špitala. Uradne vūre so po nedelaj i svētkaj od 9 pa do 12. Bližnji pa lahko pridejo na tajnikov dom v Krog.

Darūvali so na Martinišče iz Srednje Bistrice. Štimec Jurij 100, Kreslin Iv. 90, Cigan Iv. 40, Klajderman Št. 5, Balažič Martin 30, Ivko Ana 50, Gabor Mihal 1, Vučko Iv. 10, Hren Iv. 20, Hren Verona 20, Skledar Mihal 10, Kohek Kata 10, Kreslin Martin 10, Godina Marko 10, Vučko Martin 5, Tibaud Št. 10, Vučko Martin 20, Sabo Jožef 13, Tratnjek Marko 20, Tratnjek Fema 30, Görek Marija 20, Bohneč Marija 30, Mesarič Kata 10, Ivko Ana 10, Kohek Jožef 20, Bohneč Martin 4, Bohneč Marija 30, Klajderman Št. 10, Klajderman Ana 10, Hren Martin 20, Krampač Št. 10, Kreslin Marija 10, Vučko Ana 20, Cipot Martin 10, Žabot Jožef 10, Vučko Anton 10, Horvat Martin 10, Horvat Ana 10, Godina Vinci 5, Vučko Jožef 10, Markoja Martin 20, Antolin Ana 20, Vagner Treza 10. To so dali pri nabiranju, Vsešerom smo vidili veliko skrb za naše Martinišče. Zavolo pomenkanja peněz so vsi obečali, ka ovo ešče radi dajo, gda de kaj bouši cajt. Za vse Bog plati.

Postaja v Dokležovji. — Proba železniških vag. Narodni poslanec g. Jožef Klekl so se že predlani i lani zavzemali za postajo v Dokležovji. Ne samo, ka so osebno hodili večkrat v toj zadevi na ministrtvo, nego so i pišmeno urgerali hitro rešitev te stvari. Pod brojom 42,038/25 od 2./I. 26. so od g. železnikoga ministra dobili sledeči odgovor: *železniško ravnateljstvo bo v najkrajšem časi predložilo generalnoj direkciji železnic za odobrenje predlog za otvaranje postaje v Dokležovji šteri stoji iz perona, napisne table iz sprejemanje potnikov na železnički voz. Ravno pod tem brojom so dobili g. narodni poslanec odgovor od g. ministra gledeč na njihovo brigo za probanje železničkih vag na progji M. Sobota—Hodoš. V odgovori se glasi, da se te vage zdaj probajo v Ljubljani i da bodo do konca februara sprobane.*

Država.

Kelko kovani dinarov si dužen sprejeti? Delegacija ministrtva financ v Ljubljani glasi, da je vsaki dužen sprejeti pri plačili naednok po dva kovaniva dinara do 250, po 1 dinar do 200, po pol dinara tudi do 200 falatov.

Čuđna vernost ciganice svojemu možu. V novom Sadi je bila te dneve zaprta ciganica Rozika Hajdu. Pred njov je bio zaprti tudi njemu mož, šter ga pa so ravno tisti den pustili, kada so njo zaprli. Najšli so jo v temnici obešeno, poleg pa pismo, v šterom pravi, da se je zato skončala, ar je njemu mož bio spuščeni iz voze pa ga je ne mogla viditi.

Najstarejši človek lotmerško fare je bio Franc Grnjak, ki je prebivao pri rodbinaj Tibaot, štere rodbine so pred leti kupile marof pri Lotmerki i njim pravijo »Prekmurska republika«. Bio je star 96 let. Pred kratkim pa je od starosti i oslabljenja vmro.

Odstavljeni vseučeliški profesorje. Svočas je Prebičević odstavo dva vseučeliškiva profesora, šteriva nesta bila njegovoga političnoga mišljenja, i je nastavo namesto teva devet drugi svojoj privržencov. V odgovor je pa zdajšnji minister odstavo vsej devet Prebičevićovi profesorov. Za toga volo se bije med Radičom i Prebičevićom močen boj po novinaj.

*) Francozi majo eden tao Afrike v svojoj oblasti. Vojaki u teh krajov so bili to, kak tudi v zadnjoj vojsci.

Svet.

Smrt najznamenitejšega kardinala v novom časi. 23. minočega meseca je v Malinesu na Belgijskom vmro Desire Marcier, kardinal i primaš belgijski. Star je bio 75 let. Njegovo življenje je jako bogato najznamenitejšega dela. Najple je bio profesor bogoslovja in je spisao dosta znanstveni knjig. Imenujejo ga „svetlost v bogoslovnom i modroslovnom znanstvi“. Sledkar je postao püšpek, kardinal i primaš Belgije. Pravoga junaka pa se je pokazao v svetovnoj vojni. Čiravnô sta se Nemčija i Belgija pogodili, da se Belgija v vojno med Nemci i Francozi nede vmešavala, či Nemci püštijo Belgijo pri miri, vendar je nemška vojska Belgijo taki v začetki svetovne vojne zasedla i nečloveško ravnala s prebivalci. Kardinal Marcier se je postavio za pravice svojega naroda i nesmileno bičao vsako krivico, čiravno je pri tom morao dosta pretrpeti. Celi svet je gledao v njem vučenjaka, branitelja kat. Materecerkvi i junaka svojega naroda. Zato pa se je pri njegovoj smrti tüdi ves svet v žalosti strsnio.

Domača politika.

Med nametavanjom državni potrošov je većina ministrov niti ne bila v Belgradi, ka se skoro nindri ne zgodi, kde se s temi potrošiče resno i pošteno vertivati. Zdaj so prišli zvün finančnoga ministra vsi v Belgrad, celo Pašič. 20. minočega meseca je začela delati državna skupščina. Sprejeli so zakon od rabe državni ladij na morji i vodinaj, zdaj pa se začnejo razprave od državni potrošov, šteri do praj jako vroči. Čakajo tüdi da se pri potrošaj zruši zveza med Radičom i Pašičom. Stojadinovič, naš finančni minister se še izda müdi v Ameriki pri vrejüvanji naši dugov. Pravijo, da Amerikanci ne poznajo nikšega smilenja z našov državov. Minister je proso, naj dovolijo našoj državi iste vugodnosti, kak so je dali Italiji, pa ta prošnja je bila zavrñjena. Ne čüdo, či naši delegati pripravljajo bogate večerje na državni račun, što de še popüstlivi nasproti našoj državi. Radič bi rad páli šo v opozicijo i si že pripravla pot. K tomi stopaji ga silijo njegovi lastni volilci, ki na debelo zapüšćajao stranko, štera je zatajila svoj prvejšnji program i se vdinjala na slepo radikalom,

Glasi iz katoličanskoga sveta.

Katoličanstvo je nekaj občestvenoga i se trüdi združiti kotrige Materecerkvi v kem tesnejšo zvezo. Zato pa od časa do časa zbira po katoliški shodaj ali cerkveni kongresaj katoličane celoga sveta, kde se določijo vodila za kršćansko življenje tak v zasebnom, kak tüdi v javnom življenji. Letos de svetila kat. Maticerkev mednarodni svetovni evharistični kongres v Čikagi v Ameriki, kama se je odselilo v zadnji letaj tüdi dosta naši Slovencov.

Čikaga leži na bregi Michiganskoga jezera i je po svojoj velikosti štrti najvećki varaš na sveti. V varaši samom i v njegovoj okolici cvete lepo kršćansko življenje tüdi v javnosti, zato je vüpanje, da de to najlepši kongres med vsemi evharističnimi kongresi, ki so se dozday vršili. Gostov čakajo okoli 2 miljoni. Deset dni prvle pa pride 3 jezero dühovnikov spovedavat. 25 odborov vodi nezmerne priprave. Pri slovesnoj meši na vojaškom poli de spevalo pedeset jezer šolske dece. Kak skrbijo čikaški katoličanje za verske šole nam kaže to, da sta v njihovoj püšpekiji dve katoličanskivi vseučelišći.

Nova nadškofova cerkev v Beogradi. Po ujedinenji je vsigdar već katoličanov Belgradi. To so uradniki, poslanci, trgovci pa tüdi služeečke dekile i hlapci. Povnožitev Slovencov v Belgradi je rodila potrebo za ustanovitev nove nadškofije. Zdaj bodo začeli zidati cerkev, za štero zbira nadpüšpek Rodič prostovolne dare! V te namen je hodila tüdi g. Ana Hristič na tühinsko i je praj tam dosta dárov nabrala.

Oltar na ladji. Teško je mešüvati na ladji ar se ta zible i je nevarnost, da bi se kelih prevrgao. Nekša nemška družba za prevažanje med

Bremenom i Amerikov pa je dala napraviti v prostornoj sobi na ladji pritrđeni oltar. V oltari je podoba Marije morske zvezde i svetoga Rafaela patrona potnikov. Tü mešüjejo dühovniki, ki potüjejo. Pri meši je vsaki den telko lüdi, ka niti prostoro nemajo. Popotniki so z veseljom pozdravili to spametno napravu. Veseli se je pa tüdi družba, štere je ladja, ár popotniki radi potüjejo na takšoj ladji, kde svojim verskim düžnostim tüdi lahko zadostijo.

Pomenkanje dühovnikov je posebno velko v misijonski kraje i tüdi v Ameriki. Da bi pomenkanje pomenšali, se je püšpek Boyle v Pittsburgi poslüžo prav posebne pomoći. Naročo je vernikom naj opravljajo za risale devetdnevnice naj dühovniki majo predge od zvišenoga dühovniškoga pozvánja. Posebno pa naj bi med devetdnevnice govorili od toga deci v farni šolaj, v štere hodi vsa deca katoliški starišov. Na konci tej pobožnosti pa je pozvao püšpek naj se v pismi oglasijo vsi dečki pa dekličke, šteri čütijo količkaj pozvanja, veselja za dühovniški ali redovniški stan. Priglasilo se jih je iz cele püšpekije do sedem jezero. Pri püšpekiji so nastavili posebnoga mešnika za to, da vodi dopišüvanje s tov mladinov. Za božič jih je bilo samo že pet jezer, ár od svojega prvejšnjega nakanenja lahko odstopi. Vseedno pa jih ešće od tej pet jezer telko ostane, da bo püšpekija mela zadosta dühovnikov. To je pa resan po amerikanskom.

Prekmurski dijak.**Naša gimnazija.**

Kar nenadoma pride iz Belgrada odlok, da se morata VI. in VII. razred gimnazije v Murški Soboti ukiniti. Nastane veliko razburjenje med dijaki. V soboto 17. oktobra so bili zadnjič v šoli. Toda našim vrlim dijakom vseeno ni upadel pogum. Takoj se začno posvetovati, kam bi šli. Većina se jih odloči za Ljubljano. Ti dnevi so jim bili najbolj veseli, ker so bili takorekoč brez vse skrbi. Toda vseeno se je bilo težko ločiti od naše gimnazije, kjer so imeli poznane profesore in vsak dijak jim je bil prijazen. Zapustiti so morali poslopje, v katerem so nekateri trgali hlače že celih osem šolskih let (mešćansko šolo pred prevratom). Vsak kotiček v tem poslopju jim je bil znan i prijazen, in sicer to tem bolj, ker so bili nekateri vsak dan pri zidanju te stavbe. Toda odlok je odlok, morali so vse to zapustiti. Prišel je četrtak 22. oktobar in odhiteli so proti Ptuj, Mariboru, Celju, a većina pa proti Ljubljani. Marsikateremu so silile solze v oči, ko je zapušćal naše lepo Prekmurje, in sicer iz same ljubezni do našega milega kraja. Toda naši vzorni dijaki so nesli naše Prekmurje v svojih srcih seboj. Veliko večjo srčno bol pa so še obćutili, ko so prišli v tuja, neprijazna mesta. Mislím, da so to še najbolj očutili dijaki, ki so prišli v Ljubljano, in sicer radi tega, ker je najvećje mesto. Ljudje so drveli mimo njih, ne da bi se kdo zanje zmeñnil. Nikogar niso poznali, razen gospoda Bajleca in Törnara, ki sta jih počakala na kolodvoru. Na posredovanje gospoda Bajleca, jim je začasno orlovska podzveza odstopila v — Ljudskem domu — dve sobi s posteljami. Toda nesti vse stvari do tega stanovanja je bilo preveć. Vprašajo komisijonara, koliko bi zahteval, da bi odpeljaj prtljago do — Ljudskega doma. — Dva kovača mi daste, pravi. Dijaki mu dajo še enega kovača povrh in prtljaga je bila kmalu na svojem mestu. — Skoraj popolnoma so pa obupali naši dijaki, ko jih niso sprjeli na tretji gimnaziji, kamor so nameravali iti. Zatekli so se pod okrilje gospoda univ. profesora Dr. Slavića, ki so jim v vseh ozirih radi šli drage volje na roko. Ko dijakov tüdi na posredovanje gospoda Dr. Slavića niso sprejeli, so se podali pod njihovim vodstvom na drugo gimnaziju, kjer so bili sprejeti. V torek 27. oktobra so šli prvič v šolo, in sicer z nekakim strahom. Dijaštvo jih je sprejelo nad vse prijazno. Toda mislite, da so jih sedaj gospod Dr. Slavić zapustili? Nikakor ne! Preskrbeli so jim še stanovanje in hrano. Te dobrote ne bodo naši dijaki gospodu univ. profesoru nikoli pozabili.

Dva meseca je že preteklo odkar so naši dijaki v Ljubljani a še vseeno se čütijo tujce in

gotovo se nikoli ne bodo počutili tako domaće, kakor so se na naši gimnaziji. Zato hrepenijo njih srca domov na rodna tla, toda najbrž zaman. Šesto-šolci so prišli hvala Bogu že nazaj na našo gimnaziju, a up sedmošolcev je najbrž zaman.

Globoko v srcih naših dijakov pa ostanejo tüdi imena dotičnih mož, ki jedo naš prekmurski kruh, čeprav niso Prekmurci, in ki so očitno delovali proti naši prekmurski gimnaziji, in sicer so ti brezverci proti naši šoli zato, ker se bojiyo, da bi izšli iz nje mladeniči, ki ne bi pihali v njihov rog. Toda vse zaman. Naši dijaki ostanejo pošteni, verni, če bodo študirali tu ali kje drugje in nihće jih ne spravi v brezverne, katoliški veri nevarne mreže. — j —

Pošta upravnishva.

Narodni poslanec g. Klekl Jožef naznanjajo sledeće: Žerdin Vince. Žižki. Pod brojom K. 136. 18. I. 1626. sem dobo sledeći odgovor od g. vojnoga ministra: a) Nesi dobo vojničke isprave, ar si bio na dopüsti, kda si odslüžo svoj rok i med tem časom je prišo drugi komandant, ki je spred oči zgübo tvoj dokument; b) pod brojom Pov. 2355 je pa 24. art. p. že izdelao 31. dec. 1925. tvojo izpravo (pa če si je ne ešće dobo, jo te dni dobiš); c) kriv je pri celoj stvari komandant baterije, ki je pozvani 'ze pri divizijskoj oblasti na odgovornost. Franca Bukovca vojaka mati. Kobilje. Od g. Vojnoga ministra sem pod C. br. 11140. 13. I. 1926 te odgovor dobo, naj vaš sin lastnorodno napiše prošnju za pomilostitev. Dajte prošnju napraviti doma, jo pošljite sini ki jo mora podpisati, dente gor za 25 Din. štemplne i te jo naj on prek da vojnoj oblasti. Tak ga hitrej dobite z voze domo.

GOSPODARSTVO.**1. Zrnje.**

100 kg. pšenice	250 Din.,
„ „ žita	175 „
„ „ ovs	175 „
„ „ kukorice	160 „

2. Živina.

govenska:	teoci:	svinje
v Zagrebi 1 kg.	16—18 D.	14 D. 20 Din.
v Ljubljani „	16—18 D.	14 D. 20 Din.

3. Krma

Sena m. 90—125 D., slame m. 70—100 D.

Zagrebećka borza.

dne 4. februara 1926.

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 55.45
Schiling	D 7.90
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1.66
20 kronski zlat	D 205.—
Francoski frank, 1 frank	D 2.—
Madjar. K. 100 (nova em.)	D 0.075
Švic. fran., fr.	D 10.85
Talijanske lire, 1 lira	D 2.25
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Šv. frcv 9.1525.

Mali oglasi.**K ODAJI JE**

nova hiša s štirim sobami, kühnjov, špizom i 5 plügov zemle (štera je vsa vküper) pri Sv. Jelenu poleg Čakovca. **Ceno zvedite pri Andriji Žinić, Sv. Jelena pri Čakovcu.**

Mladoženci i Snehe I

Za naküpivanje vsefele obleća i spodnjega gvanta pa Vam priporoća staroznana trgovina FRANC SERŠEN v LJUTOMERU pri cerkvi. Tam najdete najvećšo zalogo vsefele blaga od najfalejše do najfinejše vrste po zvünredno nizkoj ceni i je popunoma nemogoće, da bi takše blago indri dobili falej, ali pa konči po istoj ceni. Posebno pa si lahko snehe zaberejo vsefele blago za svoje bale. Osvedočite se, ne bo Vam žao!

Sprejmem vrloga mladenca, ki ima volo v stopiti za vajenca k mizarskemi majstri JOŽEFI FENOS, Cankova.

Pozor!

Čujte Šujstri!

E d e n sploj malo ničani SINGER mašin na taco, z šterim se tudi lahko krpa, je po fal ceni k odaji za volo smrti. Vsaki den se lahko küpi na Gorici pri DURIC IVANA dovici.

TRGOVINA

se izda v najem

i to v Dobrovniku, dozdejšnji zadružni lokal, na tri leta februara 14. Pozvedava se lejko v OBČINSKOJ HIŠI.

Ki največ da tisti jo dobi!!!

Slovenska banka d. d.
podružnica DOLNJA LENDAVALA.

plača najbolje dolare
:- in zlate peneze :-

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

K prodaji je

v Mariboru poleg varaškega parka eno lepo posestvo, ki meri 5 oralov njiv in travnika in 2 orala vinograda. Na posestvu stoji zidana hiša z dvema szobami in gospodarsko poslopje. Celo posestvo je zelo poceni (fal) **samo 120.000 Din.** (Stodvajstijezero dinarjev). Natančne informacije da:

A. Bačič

v ZAMOSTJU (Hidvég) pri D. Lendavi.

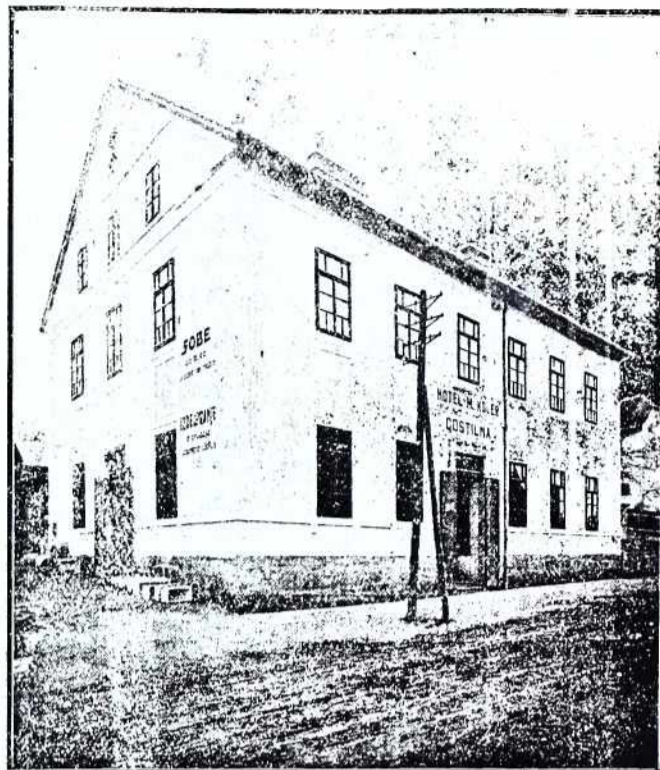
Podpirajte „NOVINE“!

PRODA SE

novozgrajena gostilna leta 1923. v trgu Gor. Radgona.

12 novo opremljenih sob za tujce, 2 opremljena lokala za gostilno, lokal za trgovino in skladišče, kuhinja, kamra, v vseh sobah električna razsvetljava, ledenica, klet za vino, klet za zelenjavo, pralnica, soba za hišnika, huta, 4 svinjaki, vrt za zelenjavo. Gostilna je na najprometnejšem kraju 3 minute od kolodvora, v trgu je sodnija, davkarija, pošta, carinarnica, pogranična policija, finančna kontrola meroizkušni urad, glavna zaloga tobaka, orožništvo, farna cerkev in bolniška blagajna za zavarovanje delavcev. Cena 9100 dolarjev. Polovica lahko ostane v knižena. Vse natančno se izve pri MATIJA KOLER, Gornja Radgona, Jugoslavija.

**HRANILNICA I POSOJILNICA
v Črensovcih**

r. z. z n. z. uraduje vsako nedelo ino svetek

Obrestuje hranilne vloge (navadne) po 8⁰/₁₀; vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi pod 5000 Din po 9⁰/₁₀, vezane vloge od 5000 Din najviše pa po 9¹/₂⁰/₁₀.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetiski penezi se naj vložijo v kmetiske hranilnice i naj služijo v hasek našemi kmetiskomi ljudstvi. Zavupajte nam peneze, za štero dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka večim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“

trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebščinami. Prekmurska tiskarna v Murški Soboti.

ERDOŠI BARNABAŠ
trgovci z papirom igračami v M. Soboti št. 180. poleg r. kath. cerkvi ino pošte.

Pintarje!

Pozor!

K odaji so sühe doge za menše i vekše lagve po jako fal ceni pri Gosp. FRANC KOFJAČ-i ključavničarji v Murški Soboti.

! ? !**Amerikanci pazite!**

Oda se zavolo preselitve krasno **posestvo** kak slika kaže, vse novo zidano, doma veliki sadni ino zelenjadni ogracek pa 12 plügov dobre zemlje.

Oda: Rud. Horvatič

pri

Sv. Križi pri Ljutomeri.

